

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246275

ความสัมพันธ์ระหว่างเงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับนักท่องเที่ยวกับรายได้การท่องเที่ยวของไทย

นพพรณ ชื่นทยา

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2554

600251644

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

246275

ความสัมพันธ์ระหว่างเงินค้ำประกันมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวต่างชาติ
กับรายได้การท่องเที่ยวของไทย

นวพรรณ สีนทรา

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

THE RELATIONSHIPS BETWEEN VAT REFUNDS FOR TOURISTS
AND THAILAND'S TOURISM REVENUE

NAWAPHAN SINTHRA

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ECONOMICS

2011

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างเงินกืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยว
ชาวต่างชาติกับรายได้การท่องเที่ยวของไทย

ชื่อผู้เขียน นางสาวนพวรรณ สีนทรา

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์

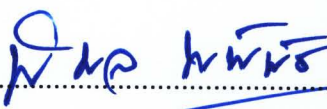
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์บุญธรรม ราชรักษ์ ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร. เสถียร รุจิรวนิช

รองศาสตราจารย์อัมรินทร์ พงศ์ นัตราคม

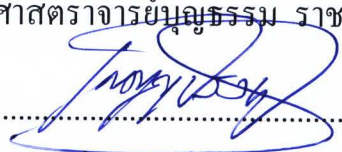
มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

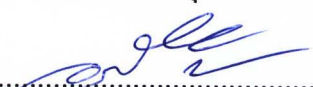
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุพิพิธ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ถวิล นิลใบ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์บุญธรรม ราชรักษ์)
กรรมการ
(อาจารย์ ดร. เสถียร รุจิรวนิช)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัมรินทร์ พงศ์ นัตราคม)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไกรสร คีอประโคน)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างเงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยว
ชาวต่างชาติกับรายได้การท่องเที่ยวของไทย

ชื่อผู้เขียน นางสาวนพพรณ สินทรา

ชื่อปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2554

246275

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์บุญธรรม ราชรักษ์	ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ดร. เสถียร รุจิรวนิช	
3. รองศาสตราจารย์อัมรินทร์ พงศ์ นิตราคม	

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกับรายได้การท่องเที่ยวของไทย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) แบบอนุกรมเวลารายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2547 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2553 รวมระยะเวลา 28 ไตรมาส

ผลการศึกษาการทดสอบความนิ่งของข้อมูล พบว่า จำนวนเงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวที่ขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยว และดุลบัญชีบริการรับจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีคุณสมบัติ stationary นิ่งที่ Level อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวนสถานประกอบการที่นักท่องเที่ยวขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม มีคุณสมบัติ stationary นิ่งที่ First Differences อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองพบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่ขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยว และการเปลี่ยนแปลงของจำนวนสถานประกอบการที่นักท่องเที่ยวขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับจำนวนเงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้

นักท่องเที่ยว การทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างมาตรการการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้
นักท่องเที่ยวกับรายได้ภาคการท่องเที่ยวของไทย พบว่า จำนวนเงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้
นักท่องเที่ยว เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของดุลบัญชีบริการรับจากการท่องเที่ยว
ของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพียงทิศทางเดียว

246275

ABSTRACT

Thesis Title The Relationships Between VAT Refunds for Tourists
and Thailand's Tourism Revenue

Student's Name Miss. Nawaphan Sinthra

Degree Sought Master of Economics

Academic Year 2011

246275

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Boontham Racharak	Chairperson
2. Dr. Satien Rujiravanich	
3. Assoc. Prof. Asambhinabong Shatragom	

In this thesis, the researcher investigates the relationships between value added tax (VAT) refunds for tourists and tourism revenues in the Kingdom of Thailand.

In order to carry out this investigation, the researcher analyzed relevant quarterly secondary time series data from the period between the first quarter of 2004 to the fourth quarter of 2010, a total of 28 quarters.

Findings on the basis of the testing of the stationary times series data showed that the amount of VAT refunded for tourists, the number of tourists requesting VAT refunds, and equilibrium in the tourism services provided for foreign tourists yielded results at a statistically significant level. Furthermore, in carrying out the difference-stationary analysis of the first difference of the

time series, the researcher found that the number of locations at which foreign tourists requested VAT refunds yielded results at a statistically significant level.

In respect to estimates of model coefficients, the researcher determined that the number of foreign tourists requesting VAT refunds and changes in the number of places at which VAT refunds were requested by the foreign tourists were directly correlated with the amount of VAT revenue collected from foreign tourists.

246275

In carrying out testing so as to establish whether there was a causal relationship between the amount of VAT refunds for foreign tourists and Thai tourism revenues, the researcher determined that the causal relationship was unilateral and not bilateral. This was because the amount of VAT revenues collected from foreign tourists caused changes in the equilibrium state for tourism services provided for foreign tourists.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ บุญธรรม ราชรักษ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. เสถียร รุจิรวนิช รองศาสตราจารย์อัมรินทร์ พงศ์ ฉัตราคม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ถวิล นิลใบ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหงแห่งนี้ อันเป็นแหล่งให้การศึกษาและประสบการณ์ที่ดี และขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดีมาโดยตลอด จวบจนสำเร็จการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เคารพรักด้วยความซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง ตลอดจนครอบครัวที่คอยห่วงใยและให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มการศึกษาจนสำเร็จตามความมุ่งหมาย และขอขอบคุณ คุณนนลณีย์ วรจรัสวิทย์ และคุณอัครเดช เทียมเจริญ ที่ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจเป็นอย่างดี ตลอดจนน้อง ๆ เพื่อน ๆ พี่ ๆ รวมไปถึงเพื่อนร่วมโครงการ ที่เป็นกำลังใจและให้การช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณเจ้าของบทความ งานวิจัย หนังสือ และข้อมูลจากหน่วยงานราชการและเอกชนที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คุณความดีและคุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอบขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน

นวพรรณ สีนทรา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพประกอบ.....	(13)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
ขอบเขตของการศึกษา	7
สมมติฐานของการศึกษา.....	8
วิธีการศึกษา.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
2 แนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	15
แนวคิดทฤษฎี	15
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	23
3 มาตรการการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยว และผลของมาตรการ การคืนภาษีให้นักท่องเที่ยว.....	30
ผลของมาตรการคืนภาษีให้นักท่องเที่ยว.....	34
บทบาทการท่องเที่ยวต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย	45
การเปรียบเทียบระบบการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวของ ประเทศไทยกับต่างประเทศ.....	50

บทที่	หน้า
4 วิธีการศึกษา และผลการศึกษา	59
วิธีการศึกษา.....	59
ผลการศึกษา.....	60
5 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ.....	67
สรุปผลการศึกษา	67
ข้อเสนอแนะ	69
ภาคผนวก	
ก ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการศึกษา	71
ข ผลการวิเคราะห์ความมีเสถียรภาพของข้อมูล	75
ค การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลอง	81
ง การทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลของข้อมูล.....	84
จ ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	86
บรรณานุกรม	94
ประวัติผู้เขียน	96

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	คู่มือบริการท่องเที่ยวของประเทศไทยปี พ.ศ. 2541-2553.....	3
2	อัตราการเปลี่ยนแปลงของคู่มือบริการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2541-2553.....	4
3	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และอัตราการเปลี่ยนแปลงหลังมี ระบบการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มปี พ.ศ. 2541-2553	5
4	เงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวและสถานประกอบการที่ นักท่องเที่ยวขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มปี พ.ศ. 2547-2553.....	6
5	การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มของนักท่องเที่ยวต่างชาติรายปี พ.ศ. 2547-2553	35
6	เงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวและสถานประกอบการที่ นักท่องเที่ยวขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ปี พ.ศ. 2547-2553.....	37
7	ผู้ประกอบการในระบบการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวแยกตาม ที่ตั้งของสถานประกอบการ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2553	40
8	การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มของนักท่องเที่ยวแยกตามท่าอากาศยาน ปีงบประมาณ 2547 - ปีงบประมาณ 2553	42
9	การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวแยกตามภาคพื้นดินที่อยู่ ของนักท่องเที่ยว.....	44
10	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ หลังมีระบบการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม รายปี พ.ศ. 2541-2553.....	47
11	เปรียบเทียบอัตราภาษีและการคืนภาษี	55
12	เปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินงาน ขั้นตอนการขอคืน เอกสารประกอบและช่องทางที่ให้บริการ	56

ตาราง	หน้า
13 การทดสอบ Unit root ตามวิธี Augmented Dickey-Fuller (ADF) ของตัวแปรในแบบจำลอง.....	62
14 การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีผลต่อเงินค้ำเงินภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้นักท่องเที่ยว.....	64
15 การทดสอบ Granger causality test.....	66
16 ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการศึกษา 1.....	72
17 ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการศึกษา 2.....	73
18 ผลการทดสอบ Unit Root ของตัวแปรเงินขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ของนักท่องเที่ยว (VRT)	76
19 ผลการทดสอบ Unit Root ของตัวแปรจำนวนนักท่องเที่ยวที่ขอคืน ภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยว (QVRT)	77
20 ผลการทดสอบ Unit Root ของตัวแปรจำนวนสถานประกอบการ ที่เข้าสู่ระบบการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้ (QVAT).....	78
21 ผลการทดสอบ Unit Root ของตัวแปรดุลบัญชีบริการรับจาก การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ (SBL)	79
22 ผลการทดสอบ Unit Root ที่ระดับ First Difference ของตัวแปรจำนวน สถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้ (QVAT).....	80
23 การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองโดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด	82
24 การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองโดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ในตัวแปรที่เหมาะสม	83
25 การทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลของข้อมูล (Granger causality test).....	85

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 โมเดลแสดงรูปแบบพฤติกรรมผู้บริโภค (ผู้ซื้อ) (model of buyer behavior).....	16
2 หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม.....	33
3 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มรายปี พ.ศ. 2547-2553	36
4 จำนวนเงินขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มของนักท่องเที่ยวรายปี พ.ศ. 2547-2553	36
5 จำนวนสถานประกอบการที่นักท่องเที่ยวขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มรายปี พ.ศ. 2547-2553	38
6 ผู้ประกอบการในระบบการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวแยกตาม ที่ตั้งของสถานประกอบการ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2553	41
7 การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวแยกตามภาคพื้นดินที่อยู่ของ นักท่องเที่ยวรายปี พ.ศ. 2550-2553.....	44
8 บทบาทการท่องเที่ยวต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ	46
9 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหลังมีระบบการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม รายปี พ.ศ. 2541-2553.....	48
10 ดุลบริการท่องเที่ยวของประเทศไทยรายปี พ.ศ. 2536-2553	49